

УДК 69.036

Ящинський А.Л., к.т.н., доцент Пахолук О.А.,
Луцький національний технічний університет

ТИПІЗАЦІЯ МІКРОРАЙОНІВ МІСЬКОЇ ЗАБУДОВИ

Проведена класифікація житлових масивів. Дана класифікація проведена у межах вибірки 4 груп міст: міста з чисельністю жителів 100-250 тисяч; міста з чисельністю 250-500 тисяч; 500 тисяч – 1 мільйон; та міста з чисельністю понад 1 мільйон жителів. Класифіковано і відібрано найбільш типові для цих міст варіанти забудови.

Ключові слова: містобудування, забудова, форма, категорії, інфраструктура, конфігурації.

Містобудування є складовою частиною архітектури, яка формується залежно від багатьох соціально-економічних, інженерно-технічних та художньо-естетичних чинників. Містобудування належить до багатогранної творчої діяльності, пов'язаної із законодавчим урегулюванням, народно-господарчим плануванням та управлінням у ході реконструкції міст чи при новому будівництві.

Проте дослідження вітрових впливів на будівлі, а саме – на групу будівель, чи масиви до цього часу ще не вивчені досконало. Велика різноманітність архітектурних форм та їх комбінацій і часта зміна містопланувальних стратегій призводять до постійного утворення нових комбінацій будівель найрізноманітніших форм. Тому, для вивчення цієї проблеми, необхідно класифікувати групи будівель для спрощення проведення подальших досліджень. В напрямку класифікації було проведено дослідження Шиловой Т.О. у 2006 році [1]. В працях детально висвітлено питання розташування будинків у масивах забудови. Проте, будівництво розвивається і класифікацію необхідно доповнювати та допрацьовувати. Вивчивши це питання, була проведена класифікація згідно приведеної нижче вибірки.

У межах вибірки проведено дослідження типів забудови. Для цього відібрались міста трьох груп:

1. Міста з чисельністю жителів 100-250 тисяч.
2. Міста з чисельністю жителів 250-500 тисяч.
3. Міста з чисельністю жителів 500 тисяч - 1 мільйон.
4. Міста з чисельністю жителів понад 1 мільйон.

У категорії 100-250 тисяч були взяті 3 міста: Луцьк, Рівне та Тернопіль. Ці міста відображають загальну тенденцію планування забудови в Україні.

Відокремимо загальні повторювані тенденції по першій групі.

- **Паралельна забудова.** Такий вид забудови характерний для усіх міст групи, оскільки він не вимагає особливих зусиль при плануванні і залишає досить місця для міжбудинкового планування мікрорайону.

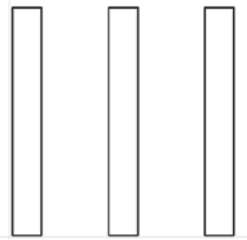

Рис. 1. Розташування будинків при паралельній забудові

- **Фігурна забудова.** Такий вид забудови зумовлюється місцем розташування існуючих комунікацій та прокладеними шляхами. Такий спосіб забудови використовують для більшого ущільнення забудови. Також, фігурна забудова використовується у новому будівництві щоб підкреслити архітектурну виразність будівель масового виробництва [2].

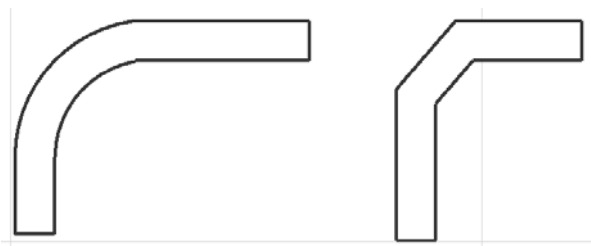

Рис. 2. Фігурна забудова

- **Змішана забудова.** Змішана забудова використовується для створення коробчастої форми мікрорайону. Така забудова популярна у віддалених від центру місцях забудови. Зазвичай всередині облаштовують майданчики для дітей за озеленення, що додає певного рівня комфорту жителям.

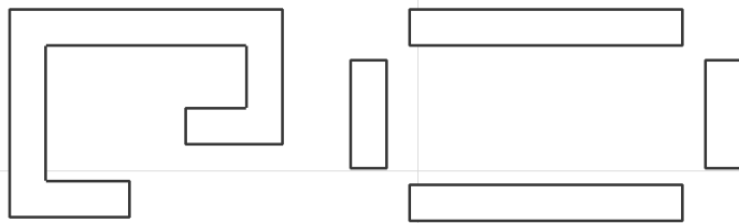

Рис. 3. Змішана забудова

В категорії 250-500 тисяч були взяті 3 міста: Миколаїв, Полтава та Суми. Звичайно, ця категорія містить в собі конфігурації притаманні вище представленій групі, тому в цій групі ми виділимо характерні конфігурації.

- **Змішана забудова.** Змішана забудова також присутня і в категорії 250-500 тисяч жителів, проте, в більшості, у більших містах вона наділена яскраво вираженими незвичними архітектурними формами [3].

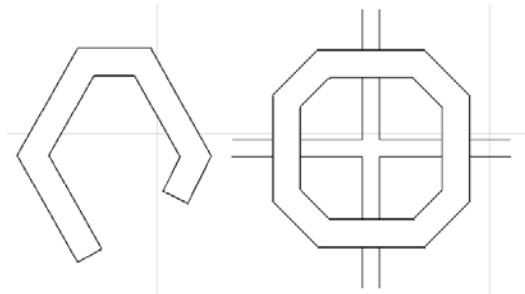

Рис. 4. Змішана забудова

- **Фігурна забудова.** Якщо в менших містах фігурна забудова швидше виняток, то в більших вона зустрічається частіше. Оскільки в більших містах нове будівництво розпочалось раніше, то і нових типових будинків тут більше. Як результат, масиви забудовані цікавими конфігураціями.

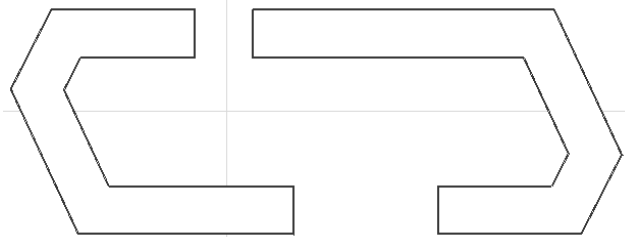

Рис. 5. Фігурна забудова

В категорії 500 тисяч - 1 мільйон були взяті 3 міста: Дніпропетровськ, Запоріжжя та Львів.

У містах цієї групи досить часто зустрічаються забудови які обгороджені зеленими насадженнями. Такий тип використовують у великих містах для створення зони комфорту жителям.

Рис. 6. . Забудова з зеленими насадженнями

- **Дворова забудова.** Досить поширеною для міст цієї групи є дворові забудови. Забудова представлена з двома чи більше виїздами. Це забезпечує комфортабельне паркування та виїзд з району в умовах сучасної урбанізації [3].

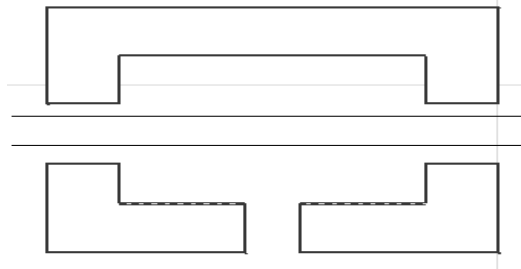

Рис. 7. Дворова забудова

У категорії 1 мільйон і більше були взяті 3 міста: Київ, Харків та Одеса. В містах такого типу проявляється унікальність забудови, тобто будинки які мають нестандартну форму.

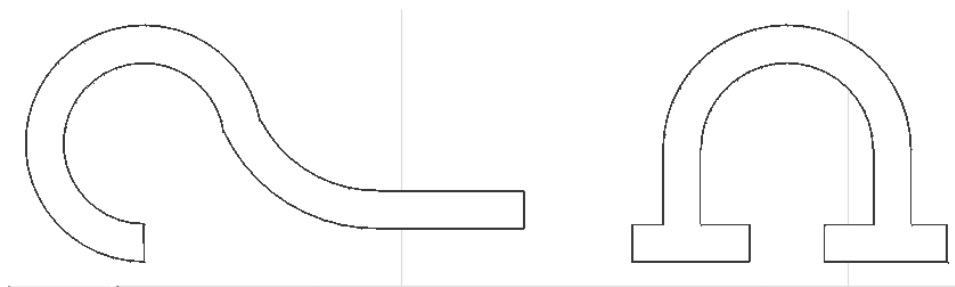

Рис. 8. Унікальна багатоповерхова споруда

У містах "мільйонниках" популяризується масове будівництво яке б містило в собі всю необхідну інфраструктуру. Це магазини, аптеки, перукарні тощо. Така забудова дає ряд переваг для комфортного проживання населення.

Висновки: Згідно дослідження відсоткова частка різних типів забудов має наступні показники:

Група №1 – фігурна забудова – 14%, паралельна забудова – 68%, дворова забудова – 11%, унікальна забудова – 7%.

Група №2 – фігурна забудова – 18%, паралельна забудова – 48%, дворова забудова – 26%, унікальна забудова – 8%.

Група №3 – фігурна забудова – 19%, паралельна забудова – 36%, дворова забудова – 34%, унікальна забудова – 11%.

Група №4 – фігурна забудова – 25%, паралельна забудова – 26%, дворова забудова – 35%, унікальна забудова – 14%.

Як видно, у більших містах відсотковий показник паралельної забудови знижується, а показник дворової забудови підвищується. Це зумовлено

усвідомленням необхідності зведення комфортного житла. Фігурна та унікальна забудова також збільшує свої показники у більших містах. Безумовно, це вказує на розбудову та прийняття незвичних архітектурних рішень у масовому будівництві. Отже класифікація забудови дала уявлення про відсоткову частку певних видів забудови. Це дасть змогу звернути увагу на найбільш часто повторювані варіанти забудови в подальшому дослідженні.

Такі схеми комбінування будівель є характерними для України загалом, що обумовлено типізацією забудов протягом тривалого часу. З цієї точки зору цікавим було б порівняння типів забудов українських міст з аналогічними містами Європи та світу.

Список використаних джерел

1. Т.О. Шилова. Міське комунальне господарство: Навчальний посібник. — К.: КНУБА,—Київ : 2006. — (2.8. забудова і благоустрій житлових кварталів)
2. Забудова кварталів будинками блокованого і секційного типу. — Режим доступу: URL: <http://buklib.net/books/35801/>
3. Вимоги при проектуванні озеленення жилих районів. — Режим доступу: URL:<http://homehelper.in.ua/work/vimogi-pri-proektuvanni-ozelenennya-zhilih-rayoniv.html>.

АННОТАЦІЯ

Была проведена классификация жилых массивов. Классификация проводилась в пределах выборки 4 групп. Города с численностью жителей 100-250 тысяч, города с численностью 250-500 тысяч, 500000 - 1000000, и города с численностью более 1000000 жителей. Классифицированы и отобраны наиболее типичные для этих городов варианты застройки.

Ключевые слова: градостроительство, застройка, форма, категории, инфраструктура, конфигурации.

ANNOTATION

It was the classification of residential areas. Classification was performed within 4 sample groups. Cities with a population of 100-250 thousand inhabitants, cities with a population of 250-500 thousand, 500 thousand - 1 million, and cities with a population over 1 million. Classified and selected the most typical of these variations of development.

Keywords: urban planning, construction, form, categories, infrastructure configuration.